

Propovijed biskupa Vukšića na Bobovcu

Odgovornost za zemaljsku domovinu ulaznica u nebesku

Petnaesti Molitveni dan za Domovinu Vrhbosanske nadbiskupije i Trinaesto Hodočašće na Bobovac katolika pripadnika Ministarstva obrane, Oružanih snaga BiH i redarstvenih snaga svečano je proslavljen, 22. listopada 2016. Svečano Euharistijsko slavlje na ostacima kraljevskog grada Bobovca nedaleko od poznatog franjevačkog samostana i župe Kraljeva Sutjeska, predvodio je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, a prigodnu propovijed uputio je mons. Tomo Vukšić, vojni biskup u Bosni i Hercegovini. Propovijed biskupa Vukšića prenosimo u cijelosti:

Uzoriti gospodine kardinale! Preuzvišeni oče biskupe! Poštovani gospodine predsjedniče! Uvažena gospođo ministrice! Gospodine načelniče Zajedničkoga stožera! Poštovani predstavnici vlasti različitih razina i vojni izaslanici Republike Hrvatske i Slovenije u BiH! Dragi vjernici iz raznih župa, vojnici, policajci, branitelji i predstavnici udruga. Jednim imenom, draga braćo i sestre u Kristu!

Okupljeni smo danas na ovom povijesnom mjestu i ujedinjeni u molitvi za sreću i blagostanje svoje zemaljske domovine i svih ljudi koji u njoj žive. I dok molimo sreću, slogu i uspjeh, kao vjernici znademo da Bog svoj blagoslov šalje na zemlju u mjeri u kojoj se oni, koji mu se obraćaju u molitvi, sami svojim djelima i životima trude, da doprinesu društvenoj slozi, napretku, miru, povjerenju i radosti.

Kao vjernici, u skladu s naukom apostola Pavla, znademo također da je naša prava „domovina na nebesima, odakle iščekujemo Spasitelja, Gospodina našega Isusa Krista” (Fil 3,20). No jednako znademo i vjerujemo, da put svakoga čovjeka u nebesku domovinu prolazi kroz njegovu zemaljsku postojbinu i da se prolaz osigurava jedino odgovornim činjenjem dobra ljudima koje susreće, društvu u kojemu živi i stvorenjima koja ga okružuju. To je jedina ulaznica u Nebesa.

Godina Milosrđa, koja je u tijeku za cijelu Katoličku Crkvu, i koja će za nekoliko tjedana stići svom završetku, za kršćane je poseban poticaj i podsjećanje, da se prije svakoga pojedinoga djela milosrđa, na koje smo pozvani, nalazi i mora stajati aktivan stav osobne odgovornosti, iz kojega treba proizaći svako plemenito djelo.

Danas, kad smo okupljeni u molitvi za domovinu, najveće naše djelo milosrđa koje uopće možemo izvršiti za nju, zove se odgovornost: za svakoga čovjeka, za napredak, za savjesno vršenje službe koju obnašamo, za dostojanstvo, za prava i dužnosti, za izgradnju društvene sloge, međusobnoga razumijevanja i uvažavanja.

Uvijek kada razmišljamo i govorimo o vršenju dobrote, polazimo od Isusova poziva da budemo „milosrdni kao Otac“ nebeski (usp. Lk 6,36). No, dok tako činimo, istovremeno se pitamo: Kako je moguće biti kao Otac nebeski, a mi ovako grešni, slabi i nejaki?

Naravno, ne možemo biti milosrdni „kao“ Otac na način identifikacije s Ocem nebeskim, to jest ne možemo biti identični Ocu. Željete to bilo bi bogohulno. Bio bi to ponovljeni Adamov grijeh. Bio bi to naš grešan pad pred napašću da se želi biti kao Bog (usp. Post 3,5).

Isusov poziv, da budemo milosrdni „kao“, izrečen je u smislu poziva na nasljedovanje. Isus nas, naime, poziva da ga nasljedujemo, oponašamo. U tom smislu je i sveti Pavao pisao prvim kršćanima u Korintu: „Nasljedovatelji moji budite, kao što sam i ja Kristov“ (1 Kor 11,1).

Ovo nasljedovanje, kako ga opisuje Pavao, osim što je nastojanje da se suobličimo Kristu, također je aktivno predstavljanje Boga u svijetu. To jest, po odgovornom življenju svog identiteta i vršenju svojih služba, kršćani predstavljaju milosrdnoga Boga te je, po njihovoj dobroti, on prisutan u svijetu. U mjeri, u kojoj nasljedujemo primjer Isusa Krista, mi smo njegova (re)prezentacija u ovom svijetu. To je sastav, u kojemu smo dužni nastojati da igramo „kao“. Mi smo oni koji svojim životima, svojim primjerima, oponašamo i time pokazujemo i očitujemo, predstavljamo Isusa u svijetu. Stoga je naše djelovanje „kao“, „na način“, „poput“, od vrlo velike važnosti. Naime, Očevo milosrđe u svakodnevnom životu dolazi u ovaj svijet, te je u povijesti prisutno i dopire do čovjeka, po našem djelovanju. To je uvijek u mjeri u kojoj je naše djelo „kao“, to jest poput, odnosno u mjeri u kojoj zaista sliča Isusovu.

Božje milosrđe ne sastoji se od proizvoljnog opraštanja nečijih slabosti, nerada, nedosljednosti i grijeha. Kad bi tako bilo, onda bi izgledalo kao da to Božje milosrđe na neki način podržava čovjekovu lijenost. Dapače, istina je posvema suprotna. Ono sprječava i liječi lijenost. Naime, ako smo milosrdni „kao“ Otac nebeski, te nasljedujemo Isusov primjer vjernosti prema Ocu i primjer njegova odnosa prema čovjeku, takvu milosrđu je svojstveno da se opire našoj lijenosti, da je sprječava i da je čak dokida, jer nas obvezuje i tjera na dobra djela, na odgovorno ponašanje, kako u privatnom životu tako u obnašanju javnih služba.

Jednako tako, Božje milosrđe prema nama ne dokida Božju pravdu kao da bi, zbog beskrajnoga Božjeg milosrđa, njegova pravda bila suspendirana i kao da zbog toga ne bi bila primjenjivana. Upravo je suprotno: Božja pravda sprječava i protivi se našoj oholosti, a Božje milosrđe suprotstavlja se našoj lijenosti. Odnosno, Božje milosrđe ne relativizira čovjekovu grešnost, tako što bi svaku slabost bezuvjetno opraštalo, niti podržava čovjekovu lijenost i neodgovornost. Ono je protivno i lažnoj skromnosti, kojom čovjek ponekada pokušava opravdati svoju navodnu nedoraslost pred izazovima, te zbog toga izbjegava uhvatiti se u koštac i tražiti odgovore i rješenja za izazove i potrebe svoga vremena. Naspram tomu, ono zahtijeva da čovjek vrši djela milosrđa, da bude aktivan, radin i odgovoran. To kao dokaz svoje ljubavi i poštovanja prema Bogu, sebi i drugim ljudima, ali i kao uvjet da bi Božje milosrđe, tek nakon tako ostvarivane odgovornosti, moglo biti djelatno i primijenjeno prema čovjeku. Znademo, naime,

da je Isus rekao, a mi vjerujemo da je tako: „Blago milosrdnima: oni će zadobiti milosrđe!“ (Mt 5,7). To jest, oni ljudi, koji su mila srca prema drugima, zadobit će Božje milosrđe. To je uvjet! Stoga treba kazati da je „Godina odgovornosti“ drugo ime za Godinu milosrđa, koju upravo proživljavamo na razini cijele Katoličke Crkve. Odnosno, svaka kršćanska molitva, izgovorena riječima, pa i ona za domovinu, postaje cjelovita i otvara vrata spasa tek kada ju prate djela dobrote, milosrđa i rada. Tomu nas je poučio Isus Krist riječima: ”Neće u kraljevstvo nebesko ući svaki koji mi govori: 'Gospodine, Gospodine!', nego onaj koji vrši volju Oca mojega, koji je na nebesima” (Mt 7,21).

Kad govorimo o odnosu milosrđa i pravde, dobro je sjetiti se riječi pape Franje, koji piše da se milosrđe ne protivi pravednosti, nego izražava način na koji Bog postupa s grešnikom, nudeći mu novu priliku da prizna svoj grijeh, za njega se pokaje, obrati se i vjeruje. Za to pravednost nikako nije dovoljna, jer ona poziva samo na poštivanje zakona. Zato Bog nadilazi pravednost. Milosrdan je i oprašta onomu tko se obrati. No to ne znači, nastavlja Papa, da se pravednost obezvrjeđuje ili da ona postaje suvišnom. Naprotiv, svaki onaj, koji griješi, mora podnijeti kaznu. Samo što, prema kršćanskom vjerovanju, zaslužena kazna nije kraj, već početak obraćenja, jer pojedinac u vlastitom obraćenju počinje osjećati Božju nježnost i oprost. Tako Bog ne odbacuje pravednost, već ju produbljuje i nadilazi višom vrednotom i događanjem, u kojem kušamo ljubav kao temelj istinske pravednosti (usp. Papa Franjo, *Lice milosrđa*, br. 21).

Dragi vjernici!

Kršćanstvo je religija radosti, ne samo zbog sadržaja, koji nam je objavljen, i vječnoga života, kojemu se nadamo, nego također zbog uvijek mogućega našega novog početka. On je uvijek moguć, zato što je Božja ljubav beskrajna, a milosrđe uvijek bezuvjetno otvoreno našem obraćenju, bez obzira koliko je bila velika naša prethodna grešna udaljenost. Tako, ova „Godina odgovornosti“ sve nas poziva na novi početak, a time na nemir popravka i obraćenja, koji su nužna pretpostavka i početak pravoga mira i napretka: u duši, u savjesti, ali i u društvu. Mi kršćani smo pozvani da to učinimo prije svih drugih i odmah. To je naša obveza! Pri tomu, kao realisti znademo da nećemo uspjeti u svemu i da sreća društva ne ovisi samo o nama. No istovremeno, dok znademo da postoje i oni, koji ovakav kršćanski govor ne prihvaćaju, pa i da ima onih koji bi najradije da se mi ovdje ne okupljamo, kao kršćani vjerujemo da je naša zadaća, naša čast i čak naša definicija biti „sol zemlje“ (Mt 5,13), „svjetlost svijeta“ (Mt 5,14) i kvasac (usp. Mt 13,33) za tijesto, koje se zove ovaj svijet, da bi taj isti svijet, po kvascu našega djelovanja i primjera, prerastao u kruh kraljevstva Božjega. To ćemo i činiti, jer vjerujemo da milosrđe dobiva svoje konačno osmišljenje kad prerasta u djelatnu ljubav. Jer ako bismo Božje milosrđe sveli samo na oprost, onda bismo čovjeka zauvijek zatvorili u njegovu recidivnu grešnost, a samim time u prošlost i ostavili ga bez budućnosti. I ako bismo svoja djela milosrđa sveli samo na pomaganje potrebnima i

siromasima, onda bismo čovjeka zatvorili u trajnu materijalnu i duhovnu bijedu i onemogućili mu oslobođenje od njih.

Pravednost i milosrđe tako „nisu dvije oprečne stvarnosti, već dvije dimenzije iste stvarnosti koja se postupno razvija, sve dok ne postigne svoj vrhunac u punini ljubavi“ (*Lice milosrđa*, br. 20). Za kršćanina, pravednost nije dosta! Potrebne su neizostavno još milosrđe i ljubav, jer ono što razlikuje kršćanskoga vjernika od onoga, tko je samo pravedan, jest upravo vjera u Božje milosrđe i ljubav. A nastojanje da se nasljeduje Isusov primjer dobrote, odgovornosti, milosrđa i ljubavi, odnosno da se ima milo srce prema svakomu, razlikuje ozbiljnoga kršćanskog vjernika od onoga tko to nije. Uz to, po primljenom Božjem milosrđu svatko postaje slobodan od spona vlastite grešne prošlosti i izlazi iz nje. Time se Bog objavljuje kao onaj, koji nudi i omogućuje drukčiju budućnost, a po svom obraćenju i vršenju milosrđa mi mu pomažemo graditi dobru budućnost i svoje posvećenje.

U tim nastojanjima ne možemo sami. Potrebna nam je pomoć Božja i suradnja dobrih ljudi.

Stoga, na kraju, molimo:

Bože, svevišnji vladaru svakoga vremena, svih naroda i država, Tebe ponizno molimo, pogledaj milostivim okom na našu domovinu, svakoga čovjeka i sve narode koji u njoj žive. I kao što si Ti dobar, i jedan u trojstvu osoba, daj da se svi ljudi, iako mnogi, slože u vršenju dobrote.

Daj našoj domovini sreću, umnoži u njoj dobrotu, blagoslovi sve plemenite stanovnike. Obdari sve očeve i majke brojnim i zdravim potomstvom. Učini da se obrate grešni i da napredujemo u svakom dobru. Čuvaj nas, Bože, od neprijatelja i rata, od raznih bolesti i gladi, od korupcije i pokvarenosti, od mržnje i nesloge, od neodgovornosti i lijenosti u obnašanju javnih služba, od nepravednih zakona i njihove primjene, od svađe i nemira.

Sve nas, dobri Bože, nadahni duhom istine i ljubavi da budemo milosrdni, da služimo jedni drugima i međusobno se bratski poštujemo, da izgrađujemo domovinu, da umnažamo dobrotu, da volimo ljude i svako Tvoje stvorenje te tako slavimo Tebe, svevišnjega vladara, sada u zemaljskoj domovini u prolazu i poslije u nebeskoj dovijeka. Po Kristu, Gospodinu i Spasitelju našem. Amen.